

Előfizetési ár:

Egész évre. . . 8 korona.
Félévre . . . 4 korona.
Negyedévre . . 2 korona.
Egyes szám ára 20 fillér.

Hirdetések:

Kiadóhivatalban árszabály szerint vétetnek fel.
Nyilvántartásban petit soronként 20 fillér.

BÁCS-TOPOLYAI HIRLAP.

SZÉPIRODALMI ÉS TÁRSADALMI HETILAP.

Felkészítő szerkesztő: Dr. FÁRNEK DEZSŐ ügyvéd.

Szerkesztőség:

B-Topolya, gr. Széchenyi István-utca 696. szám, hova a lap szellemi részét illető minden közlemény intézendő.

Kiadóhivatal:

Wilhelm Miksa könyvnyomdája, hova az előfizetések s a lap szétküldésére vonatkozó felszólalások intézendők.

Csak bérmentes levelek fogadtnak el.
Kéziratok vissza nem adatnak.

Megjelenik hetenként egyszer: vasárnap.

Egyes számok kaphatók: Topolyán Wilhelm Miksa könyvnyomdájában, Szabadkán; Wilhelm Samu könyv- és papírkereskedésében.

Jegyzetek a dánosi tárgyalásról.

A dánosi rablógyilkosok bünpöre judikatúrai szempontból is figyelmet érdemel. A szenzációs részletekben bővelkedő tárgyalás során egyetlen közvetlen bizonyíték sem merült fel a vádlottak ellen, akik közül három-négy főczinkost, ha az esküdtek verdikttel bűnösöknek mondja ki őket a rablógyilkosságban, a törvény parancsa értelmében fel kell akasztani. A cigányok vakmerően és ügyesen tagadnak s a hetvenhét tanu között nincsen egy is, aki látta volna, hogy tényleg ők követték el a rémtettet. Ékszerék, pénz, keszkenő, ruhanemű s a körülmények ugyan elég határozottan bizonyítanak bűnösségük mellett, s valóságos remeke a nyomozás tudományának az az éleslátás és szorgalom, melylyel a csendőrök s a vizsgálóbíró a corpus deliktiket összeszedték, a terhelő körülményeket csoportosították, — mégis kétkedő habozás szálja meg a szívet, ha arra gondolunk, hogy nekünk kellene meghozni a halálhozó verdiktet Lakatos Balog Tuta és társai ellen. Mert a halál is a legmagasabb fokú pozitívizmus és a nem pozitív gyanu okok összezsugorodnak e halálos ítélet problémája előtt. Jogász szempontjából rendkívül érdekes ez a per, mert közvetett bizonyítékok döcögés szekerén viszi diadalra a földi igazságot.

Büntető perrendtartásunknak, már t. i. az ujnak egy lényeges hibája derült ki ezen a tárgyaláson. Az új büntető

perrendtartás ugyanis akként intézkedik, hogy a védő nem intézhet kérdést a vádlotthoz. Most, amikor szemtől-szembe látjuk, micsoda lélektelen, sőt szerezetlen s az igazság kiderítése szempontjából, végzetes szituációt idéz elő ez a pont, csodálkozunk, hogy ebben a jogászok országában nem akadt senki, aki annak idején tiltakozott volna az új rendelkezés ellen. Ez a pont nyilván azt a célt szolgálja, hogy a védő kérdései révén, ki ne taníthassa a vádlottat arra nézve, hogy miként viselkedjek s hogy mint játssza ki a törvényt. Nem vitatkozunk arról, üdvös-e ez az intenció, de semmi esetre sem ér fel azzal a kárral, melyet az igazság kiderítése szenved az olyan esetben, amilyen a dánosi haramiák tárgyalásán felmerült.

A bünper legfontosabb terhelő tanuja, Lakatos Róza, ugyanis egyuttal vádlott is. Ezt a kis cigányleányt Lakatos Scharf Rózának keresztelte el egy neves büntetőjogászunk, mert miként a tiszaszalári sakter fia, Róza is saját fajtája ellen vall. Igaz, hogy Scharf Móríc hazudott, hazug vádjait elkeseredett antiszemitáktól bifláztá be, míg Rózáról csak a vádlottak állítják, hogy hazudik. Mégis, a védőknek nincs meg az a joguk, hogy megkérdézzék a főbenjáró fontosságú tanutól, nem befolyásolták-e a vallomása megtételénél, nem ígérték-e neki valamit érte, nem fenyegették-e; nem kintózták-e, egyetlen egy kérdést sem intézhet Rózához a védelem, mert ő csak tanu, de vádlottak is egy személyben.

Vádolva van pedig — orgazdasággal. Nála is találtak néhány rongyot a Szarvas csárdából. A hallgatóság, amely helyes érzéssel bűnösöknek tartja a cigányokat, s amely lelkesen megtapsolja a szigorú tárgyalási elnök energikus kijelentéseit éljenezve vette tudomásul, hogy az elnök a tizenhét védőnek megtiltotta, hogy a legsúlyosabban terhelő tanuhoz kérdést intézzenek, de Justitia istennő bizonyára megfordult nyugóhelyén. Midőn a védők a kérdésektől elüttettek, csonka marad a bizonyítási eljárás, még ha tizszer annyi is lenne a közvetett terhelő bizonyíték, mint amennyi tényleg van.

A dánosi perben a védelmet helyre hozhatlan sérelem érte. Mi elhisszük a törvényszék törvénytudó elnökéről, hogy a törvény holt betűje szempontjából korrektül jár el. De a józan emberi s jogász érzés, amely nem nyögi a paragrafusok bilincseit, justizmordot lát ebben a paragrafuson való nyargalásban. S ebből a szempontból a dánosi tárgyalás klasszikus példáját mutatja annak, hogy milyennek nem szabad lennie a bizonyítási eljárásnak.

Igaz, hogy az ügyész segíthetett volna ezen nyomoruságon. Ha elejti az orgazdaság vádját Lakatos Róza ellen, vádlotti minősége elesik s tisztára mint tanu szerepelt volna, hogy a védelem legelemibb jogai érvényesülhessenek. Az a vád úgy is csak formai vád, hiszen a kis leánynak semmi szerepe nem volt a büntettségben, az orgazdaságba keveredett bele. De az ügyész az nem tette

KÁRGA.

Jancsi halála.

Nesztelenül nyitott be a szobába és félénken körülnézett. Az ócska vaskályhában épen úgy pattogott a tűz, mint amikor ő eltávozott s a vörösen izzó hamuból tüzesillagok villantak ki, mint az elektromos gépből a szikrák. A butorok ugyanabban a banális rendben sorakoztak egymás mellé, mint tavaly, az ágyterítők mögül meg fehérén csillogott elő a pára, mint a szakadozott női bluzból a meztelen, fehér test. Az ura a kanapén feküdt és aludt.

Az asszony leoldotta a kendőit, előbb a melléről, azután a fejéről s lassan a kanapéhoz ment. Csendesen megfogta az ura vállát és szólt:

— Miklós!

A férfi fölnevezett:

— Hát te már megjöttél? — kérdezte meglepetten.

— Hazajöttem szólt az asszony.

A férfi valamit keresett.

— Hát a gyerek hol van? — kérdezte.

Az asszony összerázkódott. Beesett arczán vérrózsák nyitak ki hirtelen, úgy felelte.

— Azt nem hoztam el.

— Miért?

Mintha leczkét mondana, úgy darálta:

— Hideg van. Csupa hó az egész vidék.

És a gyerek nyomorék. Kicsiny mankójával nem is tudott volna átgázolni a havon. A szél is fúj. Ott hagytam még a Szendénénél. Volt még két forintom, azért tartja egy fél hónapig.

— Nem igaz. Nem volt két forintod. Az utolsó levedben meg is irtad, hogy az a pénz, ami a béredből megmaradt, a Szendénének kell. Hogy abból a Jancsi kosztját kell fizetned. Mond meg, hol a gyerek!

Most már fölállt a kanapéről és a kezével indulatosan hadonászott.

— Mindjárt megmondom, de előbb hadd fujjam ki magamat.

A férfi dühös lett.

— Addig itt le nem ülsz, amíg a kérdésemre nem feleltél. Mit csinál a Jancsi? Él-e vagy. . .

— Meghalt. Kimondta s úgy érezte, hogy ezzel könnyített a lelkén.

Hirtelen szélroham keletkezett, amely bömbölve száguldott a kürtön keresztül s a kályhában eloltotta a tüzet. A hamuban lapangó szikrák tüzfolyammá dadogva rohantak a kályha falának, aztán kialudtak.

A vak sötétségben, amely most támadt, a férfi vadul tört a nőre.

— Azt a gyermeket te ölted meg. Igen, igen. Mindig utadban volt. Most már emlékszem rá. . . Amikor a házamba jöttél, mindjárt ezt a gyermeket hánytad a szememre. Az első kérdésed is az volt: És most ezzel a nyomorékkal is nekem kell vesződnöm?

— Nem igaz.

— Te hazudsz! Addig nem nyugodtál, amíg el nem ütted a háztól, pedig te még olyant se tudtál szülni nekem.

— Nem igaz, nem üttem el. Igaz kvártélyba adtam, de a kosztját én fizettem. Aból a pénzből fizettem, amit a szolgáltatomból kerestem. Te annyit sem tudtál volna keresni neki.

— Hagytad volna inkább itthon, nálam. De meg különbben sem erről van szó. Azt mond meg, hová tetted a gyereket?

Az asszony erőtlenül rogyik le az egyik székre.

— Mikor kiléptem a szolgálatból, első dolgom az volt, hogy elhozom a kis Jancsit. Fölvettem a béremet és elmentem a kis fiúért. A pénzt, ami nálam volt, a Szendénének kellett adnom a Jancsi kosztjáért, nekem annyi sem maradt, hogy vonatra ülhettem volna. Gyalog és éhen kellett a városból idáig bandukolnom, a fiunak is. És én birtam is volna, de a szegény kis nyomorék nem bírta. „Pihenjünk egy kicsit!” — mondta. „Nem lehet, kis fiam, ha ránk sötétedik, nem találunk haza. Akkor aztán itt fagyunk meg a hideg téli éjszakában.” De a Jancsi nem tudott jönni. Fölvettem a hátamra és vittem, ameddig birtam. Aztán én sem birtam. Letettem a földre, mire a fiu leült, a hóba. Én nógattam: „Kelj föl, édesem, megfagysz ezen a hideg földön.” De a Jancsi nem jött. „Menj csak, anyám.”

meg ezt, nyilván azért, hogy a védelmet elüsse legegyszerűbb jogától. Persze, düljön inkább romba a világ, az igazság is, csak diadalmaskodják a paragrafus!

Közgyűlés.

Községünk képviselő-testülete múlt hó 27-én rendkívüli közgyűlést tartott, melyen a képviselők kis számban jelentek meg, a megjelentek száma nem volt elégséges ahhoz, hogy a tárgysorozat 2. pontját, a község által eladott házhelyek eladásához leendő hozzájárulást a törvény értelmében tárgyalhatták volna, pedig csak formaságról volt szó, a multkori közgyűlés az eladást már jóváhagyta s most 30 nap után a törvény értelmében a jóváhagyás megismétlendő még pedig a törvény által meghatározott számú képviselő jelenlétében, ez a törvény által megkívánt szám nem lévén jelen, az eladás nem volt tárgyalható, az egy közgyűlésen fog tárgyalatni.

A közgyűlés első tárgya választás volt, a lemondás folytán megüresedett I. községi irnoki állás (1000 korona fizetéssel) volt betöltendő. Kilenc pályázó jelentkezett, egynek kérvénye nem volt kellőleg felszerelve, figyelembe nem jött. A pályázók között volt Bagó Dezső eddigi II. irnok (800 korona fizetés) ki az I. o. irnoki állásra meg is lett választva. Az ilykép megüresedett második irnoki állás pályázat útján lesz betöltve. A választó közgyűlésen Császár Péter főszolgabíró elnököt, ki a közgyűlés végén Bagó Dezsőtől nyomban kivette a hivatali esküt.

A választás megtörténte után Császár főbíró az elnöki széket átadta Fekete István bírónak.

A második tárgy, mint fentebb elöadtuk, határozatképesség hiánya miatt nem volt tárgyalható.

A 3. tárgy az előjárás elöterjesztése volt egy második községi baba állás rendszeresítése tárgyában.

Ugyanis meg lett állapítva már a mult alkalommal, midőn a községi baba állás választás útján betöltötték, hogy az ilyen nagy községben egy községi baba kevés s már akkor elhatározatott, hogy a második állás is fog rendszeresíteni. Ennek a meghagyásnak tett az előjárás eleget, midőn előterjesztést tett. A közgyűlés ki is mondotta, hogy rendszeresít egy második községi baba állást évi 300 korona fizetéssel, de hogy az immár két baba állás egymással ellentétbe ne jöjjön, hanem mindenki tudván kötelességeit és jogait az új intézmény fel-

adatának megfelelően, a közgyűlés utasította az előjárásot, hogy 8 nap alatt baba szabályrendeletet mutasson be a közgyűlésnek jóváhagyás végett s csak ennek megtörténte után fog a pályázat kiadatni.

Ezután a rég húzódó, fontos ügy került napirendre, előterjesztés a szegényház létesítése iránt.

Ez a kérdés már évek óta kísért, már kértünk terveket az összes világvárosok szegényházairól, meg is voltunk velük úgy ahogy elégedve, esetleg nagy rábeszélésre még talán meg is csináltattuk volna, de nem volt pénzünk, most azután az előjárás a kérdés megoldását a község anyagi erejéhez mérten — tehát egészséges, realis alapon — akarja megoldani s e tekintetben tett előterjesztést. Az előjárás terve ugyanis az volna, hogy a mostani szegényház mellé építtetnék még egy 15 öles épület, vert falból, cseréptetővel, ez körülbelül belejön 4800 koronába, lesz 50 személyre hely s a dolog rendezve van. A mostani szegényház helye magaslaton lévén, az egészségügyi követelményeknek is megfelel. Az előterjesztés tetszett is a közgyűlésnek, de mert a törvény szerint csak az lehet jó és helyes, amiről terv van, terv nélkül a legüdvösebb dolog sem tárgyalható, — a közgyűlés utasította az előjárásot, hogy az előterjesztett keretben egy rendszeres tervrajzot készíttessen.

A többi tárgyak egész jelentéktelenek voltak. Az előjárás elöterjesztést tett a Balaton-utczában a vízszabályozás útján nyert vizalji részek eladása tekintetében.

Ugyanis a vízlecsapolás következtében a víz mentén a község egy kis szalagot kapott, amelyet az egyes háztulajdonosok, kik portája végébe ézt vette birtokba, ezt az állapotot akarja az előjárás megszüntetni s a telkeket értékesíteni. A közgyűlés megbizta az előjárásot, hogy az egyes portatulajdonosokkal egyezzen meg s a szerződéseket jóváhagyás végett a közgyűlésnek mutassa be.

A közgyűlés Rausnitz Róza és Nyikus András topolyai illetőségét megtagadta, ellenben Lőrincz Bálint, idevaló illetőségét megállapította.

Mezei István szőlomlárt abbéli kérelmével, hogy a vásártéri szőlomlalom melletti községi földből 400 négyszöglet udvarnak neki adjon el — arravaló tekintettel, hogy ezen területre a községnek szüksége van — elutasította.

Hasonlókép elutasította a közgyűlés ifj. Kihut Mihályt abbéli kérelmével, hogy a községi kutas földnek a kitisztításért engedélyezett 2 éves ingyenes használatot 3 évre terjessze ki és Hesz Pétert abbéli kérel-

mével, hogy a csösz ház mellett haszonbérbe vett községi föld haszonbérét a község térítse neki vissza.

HIREK.

Május 1. Május elseje nálunk a szokott módon, a legnagyobb csendességben folyt le. Előtte való nap nagy néptömeg jelenlétében, zeneszó mellett állították fel a község háza előtt a május fát. Elsején reggel zenekarok járták be a községet, köszöntve a reggelt, az igazi tavasz első reggelét.

Iskolai látogatás. Márton Mátyás magyarkanizsai prépost-plebános érseki iskola-látogató az elmúlt héten vizsgálta meg a helybeli róm. kath. elemi iskolákat. A tapasztaltak felett megelégedését nyilvánította.

A helybeli lawn-tenys egyesület csütörtökön tartotta közgyűlését, melyen elnökké dr. Decsy Józsefet, igazgatóvá pedig dr. Zsiros Aladárt választották meg.

Miniszteri kiküldött. Aradi Árpád miniszteri megbizott szombaton községünkben időzött, hogy az 1907. évi iskolai törvény mikénti végrehajtásáról meggyőződést szerezzen.

Adófizetés. Május 15-én lejár a II-ik negyedév az adófizetésre nézve, amelynek eltelte után már kamat, sőt végrehajtási díjakkal is szaporodik az amugy is súlyos és nehéz teher.

A sorozás eredménye. Most már össze van állítva a topolyai járás sorozási eredménye, mely bizony nagyon kedvezőtlen:

Felhiva lett ujoncz I. korosztálybeli	606.
" " " II. "	331.
" " " III. "	370.
B. lajstrom alapján felhiva	19.
Összesen:	1226.

Besoroztattak ezek közül 223. Önként jelentkezett 3, póttartalékos lett 30. Hadsergbe eddig szolgál ezek közül 14. Visszahelyeztetett 438. Fegyverképtelen lett 185. Töröltetett mint nyomorék 4, tévesen felvéve lett 30, felülvizsgálatra küldetett 19, trachomának találtatott 37, katonakórházba küldetett 15. Összesen 742.

Távol volt az I. korosztályból	89.
" " a II. "	79.
" " a III. "	63.
Összesen:	231.

Teljesen ismeretlen I. korosztályban 6.

" " " II. "	1.
" " " III. "	1.

Az ujonczozás polgári elnöke volt: Scultety Ferencz árvaszéki elnök. A közös hadseregbeli elnök: Wayda János alezredes. A

— Anyám?

— Igen, azt mondta: anyám. „Menj csak anyám, egyedül és hagyj engemet itt meghalni. Te erős vagy, te kibírod az utat, én gyöngye vagyok. Nézd a karomat, csupa seb. Föltörte a mankó. Egy lépést sem tudok menni.“

— És te ott hagytad?

— Olyan szépen könyörgött. Aztán meg úgy sem segíthettem már rajta, tovább czipelni nem tudtam. És mi rossz van abban, gondoltam, ha ott hagyom? A hideget csak eleintén érzi, később lassan-lassan megmelegedik a szíve tája, kis angyalok muzsikálnak neki s a vidám muzsikaszó mellett fölrepül a menyországba.

— Nyomorult, hol van a Jancsi?

— Az égben.

A férfi tajtékzott a dühtől:

— Ne tréfálg! Mondd meg hol hagytad el?

— A feszülettől mintegy száz lépésnyire — tette hozzá.

— Bestia! — ordította Miklós s olyat lökött az asszonyon, hogy az elterült a földön.

Gyorsan magára kapta a kabátját s rohant, hogy a kis holttestét fölkeresse. Az asszonyra vissza sem nézett.

A nagy, esetlen testü nő pedig feküdt a földön, de megbánást nem érzett. Szent meggyőződése volt, hogy helyesen cselekedett, amikor a kis nyomorékot ott hagyta a hideg hóban. A jeges, fehér hóban, ahonnan az angyalok viszik vidám muzsikaszó mellett az égbe.

Arra nagy volt a megdöbbenése, amikor álmoképekkel játszó szeme előtt hirtelen feltárult az ajtó s apró mankóival betopogott a kis Jancsi. A kis fiún most hosszú, fehér ing s a mankója, amelyet gömbölyű, fehér karja alatt szorongatott, fölül bársonnyal volt bevonva, nehogy fölhorzsolja a szinte átlátszó, selymes bőrét. A mankó alsó részén apró csillagok csillogtak:

— Anyám, utánad jöttem — köszöntött be nevetve a kis nyomorék.

— Te is engemet vádolsz? — kérdezte szomoruan az asszony.

— Nem, én nem vádolk.

Az asszony fölörült:

— Ugy-e, hogy nem én vagyok a halálodnak az okozója, hanem a nyomoruság. Igen nyomoruság — ismételte és örült, hogy megtalálta a helyes szavat. Hiszen ha gazdag lennék!

— Hinton jöttél volna értem, ugy-e, folytatta a gondolatot a fiú — és a hintó kék selyem párnáira — ültetted volna. Aztán gyü! gyü! Haza.

— Ugy édesem, ugy.

— De az apám nagyon haragudott, amint engemet elhagytál? — kérdezte a fiú.

— Sőt durva is volt hozzám. Ő lökött úgy ide a földre, hogy most nem tudok fölkelni.

— Rosszul tette. Hiszen te nem is tettél rosszat velem. Nekem most sokkal jobb dolgom van. Az apám nem tudott

olyan szépen muzsikálni, mint az angyalok, a mankómat sem párnázta olyan puhára mint amilyen most.

— Mert az apád is olyan szegény. Hejh! mikor engemet odavitt a házába, akkor neki is volt ám mindene. Fényes butorai, cifra cselédsége. Akkor még a te kis mankódon is ott volt a puha bársony, meg selyem. Azaz, hogy akkor még nem kellett mankóval járnod. Ha valahová elvitünk, beleültettünk a kocsiba, a mikor megérkeztünk, leszált az inas és vitt az ölében.

— És hová lett a pénzünk?

— Isten tudja! Szerencsétlen vállalkozások. Nagy veszteségek a börzén. A pénz pedig volt nincs.

— Hiszen akkor neked nem is érdekes élned?

— Nem bizony. A mióta az apád munkás lett, én meg cseléd lettem, nyomoruságos napokat élek.

A fiúnak ötlete támadt:

— Tudod mit anyám? Ne is maradj te itt. Inkább, gyere el velem az égbe. Majd megkérem az angyalokat, hogy neked is muzsikáljanak.

— Itt hagyjam az apádat?

Jancsi gondolkodott, de csakhamar megvolt a válasz:

— Hiszen már nem szeret ugysem. És nem is fog szeretni.

Az asszonynak szívébe dermedt a szomorú érzés.

honvédségi elnök: Kleszky Ottó alezredes. Polgári orvos: dr. Thim József apatini járás-orvos. Hadseregbeli orvos: dr. Thramoszky Géza törzsorvos. Honvédségi orvos: dr. Gidófalvy Béla törzsfőorvos. Sorozó hadnagy (közös): Kovacsich Károly hadnagy. Sorozó hadnagy (honvéd): Ádám Endre. A polgárság részéről jelen volt: pacséri Császárt Péter főszolgabíró.

A vármegyei háziipari kiállítás védnökei. Egyik előző számunkban már jeleztük, hogy Kossuth Ferencz kereskedelemügyi miniszter a háziipar kiállítás védnökségét elfogadta; most meg lapunk zártakor értesülünk, hogy Darányi Ignác földmívelésügyi miniszter a felajánlott védnökséget szintén elfogadta.

Tűz, Szigeti Sándornak a kossuthfai határban levő szállásán a múlt héten 3 kocsi zabszalma és 2 kup kukoricaszár lett a tűz martaléka. A tüzet Szigeti bérleljének gondatlansága okozta, aki ellen az eljárás megindult.

Betörés bosszuállásból. Kellemetlen meglepetésben volt része a múlt hó 28-án Harangozó József feketehegyi lakosnak. Házától távol lévén, ismeretlen tettesek zárt lakásának ablakát betörve, azon behatoltak s mintegy 52 korona értékű konyha edényt és egyéb dolgokat törtek össze vagy téptek szét. A tettet bosszúból követték el s a nyomozás során erős gyanu merült föl Lódi Lajos és Lódi Mihály feketehegyi lakosok ellen.

Drágább az út Bécs felé. A m. kir. államvasutak igazgatóságától nyert értesítés szerint a Wien és Pozsony között csakis májusi szeptemberig terjedő nyári hónapokban vasár- és ünnepnapokon közlekedett személyvonatokhoz kiadott mérsékelt áru menettéti jegyek érvényen kívül fognak helyeztetni.

A szabadkai ügyvédi kamara közgyűlése. A szabadkai ügyvédi kamara május 10-én rendkívüli közgyűlést tart, amelyen a lemondás által megüresedett pénztárosi és ügyészi állásokat tölti be.

Meghaltak a héten:

Varró Viktor 13 hónapos Cservenák Pál 8 hónapos. Hesz Antal 16 hónapos. Sipos János 76 éves. Egeresi János 49 napos. Bencsik Ferencz 1 hónapos. Nagy József 2 hónapos. Hegyi István 20 éves. Rajcsán Julianna 27 éves.

Felelős szerkesztő:

Dr. Fárnek Dezső ügyvéd.
Lapkiadótulajdonos.

Wilhelm Miksa könyvnyomdatulajdonos

— Igazad van, fiam. Megyek.

Valami fájdalmas bizsergést érzett a testében. Valaki megrugta. Erre föleszmélt. Az ura érkezett vissza s nagy barna kendőbe polyálva hozott valamit. Hogy mit, azt az asszony könnyen kitalálta. A gyereket hozta meg, a kis Jancsi holttestét.

Főlemelkedett, hogy az urának segítségére legyen. Előbb az ablakot nyitotta ki és csodálkozva látta, hogyan aranyozza be azt az egész tájat a nap. S ahogy az ablak nagy fatábláit föltépi, a kicsiny hideg szobába is csak úgy hullanak be a csillogó sugarak, mint ahogy hullik üvegszítán keresztül az üvegpör. Most az urához megy az asszony, hogy ennek a barna csomagnak a fölbontásánál ott legyen. Akarja látni, milyen is az a kis halott.

A férfi vad haraggal támadt a nőre:

— Te még mindig itt vagy! — üvölti. Aljas tenkintetteddel akarod beszenyezni ennek a halottnak tiszta arcát? Hát van bened szemérem? Takarodjál előlem, mert ha nem pusztulsz rögtön, kiruglak!

Az asszony most már kiegyenesedett. Könnyes arcát főlemelte s ebben a pillanatban mintha a martirok glóriája ragyogott volna feje körül. Szótlanul, de azért kevélyen hátra szegett fejjel ment az ajtó felé, hogy ebbe a házba többé vissza se térjen. Az ajtóból mégis visszafordult:

— Engemet üztél el? — kérdezte a férjétől daczosan, kihívóan. Bolond ember. A nyomorúságot kellett volna elűznöd!

NYILTTÉR*)

Válasz

mindazon támadásokra, melyek az impregnált és szelekciónált (válogatott) takarmány répamagra (csillag védjeggyel) vonatkoznak.

Mindezeideig hallgattunk azokról a rendszeresen folytatott támadások és gyanúsításokról, melyek szóban és írásban érintették a nagytekintélyű Mauthner Ödön cs. és kir. udvari magkereskedő cégét Budapesten.

De miután a „Magyar Mezőgazdák Szövetkezete” lapjának legutolsó számaiban a „Jaensch” nevet is említi, ezennel a következőket jelentjük ki a nyilvánosság előtt:

1. Minden egyes bál takarmány védjeggyel és eredeti ólomzárral ellátott takarmány répamag, melyet a Mauthner Ödön cégnek szállítottunk, tényleg impregnálva is lett. — **NEM IGAZ** tehát, ha Rázó tanár ur vagy a „Magyar Mezőgazdák Szövetkezete” lapjának szerkesztősége ennek ellenkezőjét állítják.

2. Minden egyes bál takarmány répamag, melyet ami ólomzárral a Mauthner Ödön cégnek szállítottunk, teljesen kifejlett, nehéz, eredeti jelleggel bíró anyarépákból származik, melyet táptartalmára nézve laboratóriumunkban egyenként megvizsgálunk. — **NEM IGAZ** tehát, ha Rázó tanár ur vagy a „Magyar Mezőgazdák Szövetkezete” vezetősége ennek az ellenkezőjét állítják.

3. Sohasem kértük a „Német Gazdasági Egyesület”-et, hogy tenyésztésünket a magtenyésztési törzskönyvbe beiktassa. **NEM IGAZ** tehát, ha ezt bármily oldalról is állítják. — Az az állítás **SEM IGAZ**, hogy répamag tenyésztésünk bevezetésére vonatkozó kérelmünket a „Német Gazdasági Egyesület” bíráló bizottsága visszautasította volna, mert eziránt sohasem folyamodtunk.

4. **IGAZ AZONBAN** az, hogy minden nagyobb, szolid tenyésztő német cég az anyanövény kiválasztása által igyekezik termékeit megjavítani, — hogy velünk együtt létezik sok magtenyésztő, ki a laboratóriumban való egyenkénti vizsgálattal a takarmányrépa minőségét javítja, ami nem tévesztendő össze azzal a szokásos szemmérték után való válogatással, melyet minden gazda egyedül is eszközölhet. Ezen eljárás természetesen össze sem hasonlítható és elenyésző értékkel bír a vegyi vizsgálat alapján kiválasztott anyarépákkal szemben.

5. **Igaz végül**, hogy nincs oly szolid német takarmányrépa magtermelő, ki szelekciónált (válogatott) anyarépáról származó eredeti magvait olcsóbb áron bocsájtaná forgalomba, mint mi.

Az igen tisztelt gazdaközönség eléggé intelligens, hogy a mi nyilatkozatunkból levonja azt a következtetést, hogy mely indító okokra vezetendő vissza az a hajsza, melyet a mi szelekciónált (válogatott) anyarépákról tenyésztett impregnált takarmányrépamagunk ellen indítottak, s e hajsának fővonásaiban ne lásson mást, mint gyűlöletet és irigységből fakadó tanúsításokat.

Ha nálunk terjesztének ehhez hasonló irigy, valótlan állításokat, az illetők ellen megindítják a büntető eljárást.

Aschersleben, 1908. április hó.

Gustav Jaensch & Co.
magtermelési részvénytársaság.

*) E rovat alatt közlöttékert nem vállal felelősséget a Szerkesztőség.

Hirdetmény.

Az „Első topolyai kiházasító szövetkezet” felszámoló bizottsága ezennel közhírré teszi, hogy **Lehóczki Mihály és társai** által beadott kérvényére folyó évi május hó 16-án délután 4 órakor Preszburger János ur házában rendkívüli közgyűlést tart.

Tárgy:

1. 2 felügyelő-bizottsági tag választása. Felkéretnek az igen tisztelt szövetkezeti tag urak, miszerint az alapszabály 15. §-a értelmében a közgyűlésen megjelenni sziveskedjenek.

Topolyán, 1908. évi április hó 24-én.

Első topolyai kiházasító szövetkezet felszámolás alatt.

Bérbe- esetleg eladó

Limbeck-féle Artézi fürdő,
kerthelyiség
és italmérési jog

gyakorlatával, esetleg

szódagyárral

is. Bővebbet a tulajdonosnál.

A SZÉPSÉG!

Minden hölgynek kétségtelenül leghőbb vágya, hogy mentől szebb legyen s hogy ezen célját elérhesse, megragad minden alkalmat, a legképtelenebb dolgokkal kenegette arcát. A legtöbb esetben saját kárára teszi ezt, mert nemcsak, hogy szép nem lesz, hanem ellenkezőleg sok esetben tönkreteszti arczobrét úgy, hogy igen hosszú idő, gondos ápolás kell ahhoz, hogy ismét helyrehozza.

Az a világon egyedülálló siker, melyet Földes Kelemen aradi gyógyszerész **Margit-Crème**-jével elért (különösen Francia- és Németországban) sok embert arra birt, hogy ezt a világhírű, ártalmatlan és az arc minden tisztáltsága (szepelő, májfolt, kiütések stb.) ellen páratlanul és csodálatosan ható szert utánozzák. Természetes, hogy ez senkinek sem sikerül, mert a Margit-Crème készítésének titkát senki más nem ismeri, csak a feltaláló és készítő s épen azért, mert a titkot soha senkire sem bízta, hanem minden egyes készítőményt maga állít elő, a Margit-Crème mindig egyforma, annak kidolgozása a leggondosabb, tehát hatása is rögtöni és biztos. Óvakodjunk tehát arcunkat mindenféleképpen kengetni és használjunk oly szert, melyet angol, amerikai és francia hírneves orvosok is ajánlanak, mint egyedül biztos és ártalmatlan szert az arc szépségére és a szépség megőrzésére. Ez a világhírű szépsítő szer a Földes-féle Margit-Crème, mely már 4-5 napi használat után teljesen átalakítja az arczobrét, eltünteti a szeplőket, májfoltokat, kiütéseket, bőrtájkát, miteszert, arc- és kézvérdősséget. Az arc ideális szép, üde és ifjú lesz s amellet a Margit-Crème teljesen ártalmatlan.

Egy tégely ára 1 korona. Margit-szappan 70 fillér és Margit-pouder (fehér, rózsás s crème) színben 1 K 20 fillér. Ezen szerek mindegyike külön is használható Földes-féle Margit-Crème kapható a világ minden nagyobb gyógyszer-tárában, ahol pedig raktáron nem volna, tessék egyenesen a készítőnek így czimezve írni:

FÖLDES KELEMEN gyógyszerész ARAD.

Főraktár Bécs-Topolyán:

Jakab István gyógyszerésznel.

Eladó ház.

Özv. Polacsek Ignácznének a vasut-czában levő háza szabad kézből eladó. Bővebb értesítés nyerhető özv. Polacsek Ignácznének Topolyán.

Értesítés.

Alulírott tisztelettel értesitem a n. é. közönséget, hogy 16 év óta fennálló

szabó üzletemet és szabó műhelyemet

megnagyobbítottam, új gépekkel szereltem fel és akként rendeztem be, hogy azzal a legkényesebb igényeket is kielégíthessem.

Bátorkodom a nagyérdemű közönség figyelmét különösen a következő pontokra felhívni.

1. Nálam 400-féle ruhaszövet áll rendelkezésre;

2. Készítek ruhát bécsi, budapesti divat szerint, de kinek-kinek tetszése szerint is.

3. Raktáron tartok nagymennyiségű kész ruhákat, 2 éves gyermekruhától kezdve felnőtteknek valóig, mi által elérhető, hogy megrendelt kész ruha jól is álljon. Meg nem felelőt készséggel visszacserelek.

4. Megbízható olcsó árakat tartok, mire t. üzletfeleimet különösen figyelmeztetem.

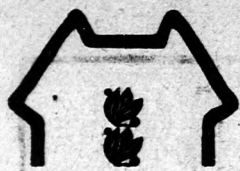
5. A legfinomabb öltözet vagy ruhadarab nálam 48 óra alatt elkészül, mivel rendszeren 8-10 munkással dolgoztatok. Ezen kívül állandóan tartok gyakorlatilag képzett és okleveles szabót.

Végül megjegyzem, hogy vidékre levelező-lapon nyert felhívásra a meghatározott időben gazdag mintagyűjteménnyel pontosan megjelenek, valamint t.-cz. megrendelőimét biztosítom gyors, pontos, szolid és olcsó kiszolgálásról.

Kiváló tisztelettel

Dietrich Miklós,
férfiszabó.

Bácsfeketehegy.

Hirdetések

olcsó árban

felvételnek

a

kiadó-

hivatalban.

CLAYTON & SHUTTLEWORTH
 Budapest, Váci-körút 68,
 által a legkedvezőbb árak mellett ajánlatnak:

Locomobil és gőzcséplőgépek,
 szalmakazalozók, járgány-cséplőgépek, löhere-cséplők,
 tisztító-rosták, konkolyozók, kaszáló- és aratógépek,
 szénagyűjtők, boronák, sorvetőgépek, Planet Jr.
 kapálók, szecskavágók, répavágók, kukoricza-
 morzsolók, darálók, őrlőmalmok, egyetemes
 szeml-ekék, 2- és 3-vasú ekék és minden
 egyéb gazdasági gépek.

Bleier Mór kőfaragó üzlet és sirkőraktár
Ujverbász, Főutcza 419.

Ajánlja a t. gyászoló közönségnek a mai kornak megfelelő mindennemű fehér, fekete és vörös, Márvány, fekete svédgránit, Syenit és Labrador siremlékekkel újonnan s dusan felszerelt

Sirkőraktárát

legolcsóbb gyári árak mellett

10 kor.-tól 1500 kor.-ig mindig nagy választékban raktáron.

Utánvésések és újra aranyozások a legolcsóbb árak mellett eszközöltetnek.

Prokecz Imre

gőzmalom-utczában

— levő —

h á z a

haszonbérbe kiadó.

FELHIVÁS.

A „topolyai önk. tűzoltó egyesület“ amelyet 24 év előtt alapított hervadhatlan érdemű, nagy nevű lakostársunk néhai **dr. Hadzsy János** főparancsnok, mindig odaadó lelkesedés, önzetlen munkálkodással törekedett nemes hivatásának megvalósítására, sőt fáradságot, egészség és anyagi áldozatot nem kimélve, éber figyelemmel örködött polgártársaink élete és vagyona felett.

Egyesületünk — bár nemeslelkű Patrónusunk a méltóságos Grófi pár folytonosan tekintélyes támogatásban részesíti — hogy céljának mindjobban megfelelhessen, már megalakulása kezdetén átvette Magyarország legelső, leggazdagabb, legtekintélyesebb, tisztán magyar, a legolcsóbb és a legnagyobb kártételeket megállapító biztosító társaságának az „**Első magyar általános biztosító társaság**“ ügynökségét s ennek részére biztosításokat szerezvén, az ebből származó ügynökségi díjakat az egyesület fecskendői, szerelvényei, némileg a tagok ruházat s a zenekar segélyezésére, vagyis a község minden lakosának érdeke és javára, a tűzrendészet szükségleteire fordítá.

Nagyrészen ezen vállalatunk eredménye az, hogy egyesületünk a jól szervezett s a gondnal fenntartott és kezelt tűzoltó egyesületek között a legelső soraiba csatlakozott, mert az „**Első magyar általános biztosító társaság**“ belátván egyesületünk áldozatkész vállalkozását, hogy szükségleteit beszerezhesse, a nyereség ügynöki díjakra előlegül nagyobb kölcsönt nyújtott s ezzel szerezte be egyesületünk, így tehát a saját pénztárából, a ma meglevő összes, a legujabb igen kitűnő fecskendőit, amiknek birtokába enélkül csakis a községnek több ezrekre menő megterhelésével juthatott volna.

Bár nagyrészen megvannak, de nem tagadható, mégis hiányosak felszerelésünk, amelyeknek előállítására és beszerzésére ma is akként törekszünk, hogy ez által a községnek semmi megterhelése ne legyen, vagyis a biztosítások által igyekezünk ezeket beszerezni.

Mivel törekvésünk nem egyéni gazdagodás, vagy nyereségre irányul, hanem az egész község és abban minden lakostársunk javára igyekezünk, azért felhívjuk t. lakostársaink figyelmét az „**Első magyar általános biztosító társaságra**“ és kérjük, hogy minden élet-, tűz-, jég-, vagy bármilyen más biztosítását csakis a tűzoltó egyesület helyiségében, vagy kizárólag a tűzoltói ruhában megjelenő bajtársunknál eszközölje, mert így azt a célt éri el, hogy a biztosítás körül felmerülő ügynöki díj, amely az „**Első magyar általános biztosító társaságnál a legcsekélyebb**“ nem folyik idegen kezébe, hanem a saját zsebében, a tűzoltó egyesületnél marad, amelynek vagyona egyformán valamennyiünké.

Midőn ezen kérésünk minél hathatósabb támogatására és mások buzdítása és kitanítására felkérjük különösen a gazdaközönséget, nem hallgathatjuk el felemlíteni, hogy az általunk történt biztosításoknál soha semminemű panasz nem merült fel az iránt, hogy a károsultak nem gyorsan s nem a legnagyobb kártételben elégitették ki!

Aki bennünket segít, önmagát segít!

Topolya, 1908. május 1.

Tisztelettel

A topolyai önkényes tűzoltó egyesület.